

L E G E
privind organele securității statului

nr. 619-XIII din 31.10.95

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.10-11/115 din 13.02.1997

* * *

C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 1. Menirea organelor securității statului
- Articolul 2. Cadrul juridic al activității organelor securității statului
- Articolul 3. Atribuțiile organelor securității statului
- Articolul 4. Principiile de activitate ale organelor securității statului
- Articolul 5. Activitatea organelor securității statului și respectarea drepturilor și libertăților omului
- Articolul 6. Dreptul cetățenilor la informație privind activitatea organelor securității statului
- Articolul 7. Nepartinitatea organelor securității statului

Capitolul II
OBLIGAȚIILE ȘI DREPTURILE ORGANELOR SECURITĂȚII STATULUI ȘI ALE LUCRĂTORILOR LOR

- Articolul 8. Obligațiile organelor securității statului
- Articolul 9. Drepturile organelor securității statului
- Articolul 10. Drepturile și obligațiile persoanelor care acordă sprijin organelor securității statului
- Articolul 11. Dreptul militarilor și colaboratorilor din organele securității statului de portarmă, deținere, aplicare și folosire a armei
- Articolul 12. Dreptul militarilor și colaboratorilor din organele securității statului de a aplica mijloace speciale și procedee de luptă

Capitolul III
SISTEMUL ORGANELOR SECURITĂȚII STATULUI ȘI ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ACESTORA

- Articolul 13. Sistemul organelor securității statului
- Articolul 14. Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova
- Articolul 15. Serviciul de Protecție și Pază de Stat
- Articolul 16. Poliția de Frontieră
- Articolul 16/1. Serviciul Vamal
- Articolul 17. Organele serviciului militar de contrainformații
- Articolul 18. Personalul organelor securității statului
- Articolul 19. Asigurarea financiară și tehnico-materială a organelor securității statului
- Articolul 20. Conlucrarea organelor securității statului ale Republicii Moldova cu organele securității și serviciile speciale ale altor țări

Capitolul IV
PROTECȚIA JURIDICĂ ȘI SOCIALĂ A MILITARILOR ȘI COLABORATORILOR DIN ORGANELE SECURITĂȚII STATULUI ȘI A PERSOANELOR CARE LE ACORDĂ SPRIJIN

- Articolul 21. Protecția juridică a militarilor și colaboratorilor din organele securității statului
- Articolul 22. Protecția socială a militarilor și colaboratorilor din organele securității statului

Articolul 23. Drepturile bănești ale militarilor și colaboratorilor

Articolul 24. Protecția juridică și socială a cetățenilor care acordă sprijin organelor securității statului

Capitolul V

CONTROLUL ASUPRA ACTIVITĂȚII ORGANELOR SECURITĂȚII STATULUI

Articolul 25. Controlul exercitat de Parlament

Articolul 26. Controlul exercitat de Președintele Republicii Moldova și de Guvern

Articolul 27. Controlul judiciar

Articolul 28. Supravegherea exercitată de procuror

Capitolul VI

RĂSPUNDEREA LUCRĂTORILOR DIN ORGANELE SECURITĂȚII STATULUI

Articolul 29. Răspunderea pentru încălcarea legii

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 30. Intrarea în vigoare

Articolul 31. Îndatoririle Guvernului

Notă: În cuprinsul legii sintagma "Departamentul Vamal" se substituie prin sintagma "Serviciul Vamal" conform Legii nr.289-XVI din 11.11.05, în vigoare 09.12.05

Notă: În titlul și în cuprinsul articolelor 7, 11, 12, 18, 21, 23, 24 și 29, precum și în titlul capitolului IV, cuvântul "militari" se substituie prin cuvintele "militari și colaboratori" conform Legii nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

Notă: În cuprinsul legii, cuvintele "Ministerul Securității Naționale", "ministrul securității naționale" și "viceministrul" se substituie, respectiv, prin cuvintele "Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova", "directorul Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova", "directorii adjuncți" prin Legea nr.754-XIV din 23.12.99

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Prezenta lege stabilește menirea, cadrul juridic al activității, sistemul și principiile de organizare și de funcționare a organelor securității statului, modul de exercitare a controlului și supravegherii asupra activității lor.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Menirea organelor securității statului

Organele securității statului sînt structuri specializate ale puterii executive, menite să asigure, în limita competenței lor, securitatea statului Republica Moldova.

Articolul 2. Cadrul juridic al activității organelor securității statului

Cadrul juridic al activității organelor securității statului îl constituie Constituția, prezenta lege, alte acte legislative, decretele Președintelui Republicii Moldova și hotărârile Guvernului care reglementează relațiile în domeniul asigurării securității statului.

Articolul 3. Atribuțiile organelor securității statului

(1) Organele securității statului au următoarele atribuții:

a) apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova, asigurarea pazei frontierei de stat, apărarea regimului constituțional, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei de atentate ilegale;

b) desfășurarea activității informative pentru asigurarea securității statului;

c) desfășurarea activității de contrainformații pentru descoperirea, prevenirea și contracararea tentativelor și acțiunilor informative și subversive întreprinse de serviciile speciale și de organizațiile altor state, asigurarea unui sistem de măsuri de apărare a secretelor de stat;

d) asigurarea Parlamentului, a Președintelui Republicii Moldova și a Guvernului cu informații, necesare soluționării problemelor asigurării securității statului (în domeniul activității economice și politice externe, al afacerilor interne ale țării), dezvoltării social-economice, progresului tehnico-științific;

e) asigurarea, în limita competenței lor, a protecției economiei de atentate criminale; prevenirea evenimentelor extraordinare în transporturi, telecomunicații și la unitățile de importanță vitală;

f) combaterea terorismului, a crimei organizate, a corupției, care subminează securitatea statului, precum și descoperirea, prevenirea și contracararea altor infracțiuni, a căror urmărire penală este de competența organelor securității statului;

g) asigurarea în condițiile legii a pazei de stat a persoanelor oficiale supreme din republică și a oamenilor de stat și fruntașilor vieții publice din alte state aflați în Republica Moldova;

h) participarea, în limitele competenței sale și în colaborare cu Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, la asigurarea controlului frontierei de stat a Republicii Moldova.

(2) Alte atribuții pot fi acordate organelor securității statului exclusiv prin legislație.

[Art.3 modificat prin Legea nr.304 din 26.12.2012, în vigoare 05.03.2013]

[Art.3 modificat prin Legea nr.206-XV din 29.05.03, în vigoare 18.07.03]

[Art.3 completat prin Legea nr.754-XIV din 23.12.1999]

Articolul 4. Principiile de activitate ale organelor securității statului

(1) Organele securității statului își desfășoară activitatea conform principiilor legalității, egalității tuturor în fața legii, respectării drepturilor și libertăților omului, nepartinității, corelării metodelor de lucru deschise și acoperite, conspirației profesionale și transparenței.

(2) Organele de securitate a statului colaborează cu alte organe de stat, asociații obștești și cetățeni în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 5. Activitatea organelor securității statului și respectarea drepturilor și libertăților omului

(1) Organele securității statului își desfășoară activitatea, respectând cu strictețe drepturile și libertățile constituționale ale omului.

(2) Organele securității statului pot limita exercitarea drepturilor și libertăților omului numai în cazuri și în modul expres prevăzute de legislație și numai în interesul asigurării securității statului.

(3) La cererea cetățenilor persoanele cu funcții de răspundere din organele securității statului sînt obligate să dea, în termen de o lună, explicații în scris asupra motivului limitării drepturilor și libertăților lor.

(4) Organele securității statului au obligația să ia măsuri exhaustive în fiecare caz în care lucrătorii lor au încălcat drepturile și libertățile legitime ale omului, pentru a restabili aceste drepturi și libertăți, a repara prejudiciul cauzat și a trage vina la răspundere.

(5) Acțiunile ilegale ale lucrătorilor organelor securității statului sau ale organului respectiv al securității statului pot fi atacate în justiție conform legislației.

Articolul 6. Dreptul cetățenilor la informație privind activitatea organelor securității statului

(1) Cetățenii sînt informați asupra activității organelor securității statului prin mijloacele de informare în masă și prin alte forme, în modul stabilit de legislație.

(2) Informația privitoare la drepturile și obligațiile, la direcțiile principale de activitate ale organelor securității statului este prezentată integral.

(3) Se interzice a face publice informații ce constituie secret de stat, secret comercial, precum și alte informații oficiale cu accesibilitate limitată, a căror divulgare ar putea prejudicia securitatea statului, onoarea și demnitatea persoanei sau ar putea leza drepturile și libertățile acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație în interesul justiției.

[Art.6 modificat prin Legea nr.66 din 07.04.2011, în vigoare 08.07.2011]

Articolul 7. Nepartinitatea organelor securității statului

(1) În organele securității statului este interzisă activitatea partidelor și a altor organizații social-politice. Lucrătorilor din organele securității statului (militari și colaboratori, salariați civili) le este interzis să facă parte din partide, mișcări și alte asociații obștești care urmăresc scopuri politice.

(2) Se admite ca angajații civili să facă parte din sindicate.

Capitolul II

OBLIGAȚIILE ȘI DREPTURILE ORGANELOR SECURITĂȚII STATULUI ȘI ALE LUCRĂTORILOR LOR

Articolul 8. Obligațiile organelor securității statului

Organele securității statului sînt obligate:

a) să descopere, să prevină și să contracareze, în limita competenței lor, activitățile orientate împotriva regimului constituțional al Republicii Moldova și care urmăresc răsturnarea prin violență a organelor legal constituite ale puterii;

b) să creeze premisele necesare întreținerii optime a relațiilor internaționale ale Republicii Moldova;

c) să informeze regulat autoritățile publice despre problemele securității statului;

d) să apere, în limita competenței lor, drepturile și libertățile constituționale ale cetățenilor Republicii Moldova, să-și dea concursul la reabilitarea persoanelor supuse represiei în mod ilegal;

e) să ia măsuri, în comun cu alte autorități ale administrației publice, pentru asigurarea pazei de stat a persoanelor oficiale supreme din republică și a oamenilor de stat și frunțașilor vieții publice din alte state aflați în Republica Moldova;

f) să efectueze acțiuni de contrainformații în vederea descoperirii, prevenirii și contracarării activității informative și subversive împotriva Republicii Moldova și a cetățenilor ei;

g) să elaboreze și să întreprindă măsuri de asigurare a securității statului în cadrul Forțelor Armate, precum și în organele de control, vamale și ale afacerilor interne;

h) să ia măsuri, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, pentru asigurarea securității misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova;

i) să acționeze în vederea asigurării securității instituțiilor Republicii Moldova situate pe teritoriul altor state și a cetățenilor republicii angajați în aceste instituții;

j) în comun cu alte organe de stat, să elaboreze și să întreprindă măsuri de asigurare a securității transporturilor speciale și a liniilor speciale de telecomunicații;

k) să-și dea concursul la elaborarea modalităților de apărare a secretului de stat și de contracarare a serviciilor de informații străine și să întreprindă măsuri în acest sens;

l) să acorde, în condițiile legii, asistență unităților în păstrarea secretului comercial;

m) să combată terorismul, crima organizată, corupția care subminează securitatea statului;

n) să descopere, să prevină și să contracareze tentativele de capturare și răpire de nave aeriene și capturare de ostatici;

o) să efectueze urmărire penală în cauzele infracțiunilor a căror urmărire penală ține de competența organelor securității statului; să efectueze căutarea persoanelor care au comis asemenea infracțiuni sau sînt suspectate de comiterea lor;

p) să elaboreze modalități de asigurare a funcționalității optime a centrelor de dirijare a statului în situații excepționale și să întreprindă acțiuni în acest sens;

q) să participe, în limita prevederilor legale, la acțiunile de normalizare a situației în condițiile stării de urgență;

r) să-și dea concursul, în comun cu alte organe de stat, la asigurarea respectării regimului de intrare și ieșire din Republica Moldova, de aflare pe teritoriul ei a străinilor;

s) la cererea organelor de stat, să pună la dispoziția lor informații despre cunoașterea de către unele persoane a informațiilor ce constituie secret de stat, în legătură cu plecarea lor în străinătate;

t) să asigure conducerea republicii, a ministerelor, departamentelor și a altor organizații de stat cu legătură guvernamentală, cifrată, secretă și cu alte tipuri de telecomunicații, conform nomenclatorului întocmit de Guvern, să organizeze și să asigure exploatarea și siguranța lor;

u) să efectueze pregătirea și reciclarea cadrelor pentru organele securității statului;

v) să-și dea concursul la proiectarea și producerea de mijloace tehnice speciale;

w) să emită, în limita competenței lor, în baza și pentru executarea prevederilor Constituției, ale altor legi și hotărâri adoptate de Parlament, ale decretelor emise de Președintele Republicii Moldova, ale hotărârilor și dispozițiilor Guvernului acte normative privind asigurarea securității statului și să controleze executarea lor;

x) să asigure, în limita competenței lor, protecția împotriva divulgării informațiilor privind sprijinul acordat în mod acoperit de către cetățeni.

[Art.8 modificat prin Legea nr.151 din 15.07.2011, în vigoare 12.08.2011]

[Art.8 modificat prin Legea nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

[Art.8 modificat prin Legea nr.206-XV din 29.05.03, în vigoare 18.07.03]

[Art.8 modificat prin Legea nr.754-XIV din 23.12.1999]

Articolul 9. Drepturile organelor securității statului

Organele securității statului au dreptul:

a) să participe la elaborarea programelor de stat privind asigurarea securității țării și să controleze realizarea acestora;

b) să înainteze autorităților administrației publice, unităților propuneri privind lichidarea deficiențelor constatate în problemele de asigurare a securității statului, să ceară luarea măsurilor de rigoare și prezentarea de informații privind executarea lor;

c) să întreprindă, deschis sau acoperit, în condițiile legii, acțiuni operative de investigații;

d) să recurgă, întru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, la sprijinul deschis sau acoperit al cetățenilor;

e) să folosească, în interesul activității operative, încăperile unităților, precum și locuințele sau încăperile de altă natură ale cetățenilor, cu consimțământul lor;

f) să efectueze, cu mandat emis de procuror, controlul corespondenței și interceptarea convorbirilor telefonice și a altor tipuri de comunicații, atunci când există probe suficiente a indiciilor infracțiunilor, a căror urmărire penală ține de competența organelor securității statului; să execute măsuri operativ-tehnice, expertize și investigații criminalistice și de altă natură; să execute și să folosească, din rațiuni operative, acte ce cifrează identitatea persoanelor cu funcții de răspundere și apartenența departamentală a subunităților, organizațiilor, a încăperilor și mijloacelor de transport precum și identitatea persoanelor care acordă sprijin organelor securității statului în mod deschis sau acoperit; să acorde, în modul stabilit, organelor Ministerului Afacerilor Interne și ale Procuraturii asistență cu mijloace tehnice și operative necesare;

g) să antreneze, cu acordul Ministerului Afacerilor Interne, forțele și mijloacele acestuia la acțiuni de asigurare a securității statului;

h) să controleze actele de identitate ale cetățenilor, alte documente, dacă aceștia sînt suspecți de comiterea unor infracțiuni;

i) să exercite observarea operativă, în mod deschis sau acoperit, inclusiv cu mijloace tehnice speciale, pentru a descoperi și a documenta faptele și indiciile infracțiunilor;

j) să obțină de la unități informația necesară îndeplinirii atribuțiilor ce le revin;

k) să utilizeze, în cazuri care nu suferă amînare, pentru realizarea sarcinilor operative de serviciu, orice mijloc de transport, cu excepția mijloacelor de transport ale instituțiilor străine și

ale persoanelor cu imunitate diplomatică. La cererea proprietarilor de mijloace de transport, organele securității statului le compensează, în condițiile legii, cheltuielile sau le repară prejudiciile cauzate;

l) să utilizeze liber, în scopuri de serviciu, mijloacele de telecomunicații aparținând unităților ori cetățenilor, cu excepția mijloacelor de telecomunicații ale instituțiilor străine și persoanelor cu imunitate diplomatică;

m) să pătrundă în incintele unităților, în locuințele sau încăperile de altă natură ale cetățenilor în timpul urmăririi nemijlocite a infractorilor;

n) să invite persoanele suspectate la organul de securitate respectiv în scopul prevenirii unor acțiuni ilicite, a căror urmărire penală ține de competența organelor securității statului, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația de procedură penală;

o) să exercite controlul asupra păstrării secretelor de stat în organele administrației publice, în unități;

p) să întreprindă măsuri de profilaxie a infracțiunilor; să avertizeze oficial cetățenii asupra inadmisibilității comiterii acțiunilor ilicite, a căror urmărire penală ține de competența organelor securității statului, înștiințând ulterior procurorul;

q) să dispună de un izolator de urmărire penală și de alte localuri pentru deținerea, în condițiile prevăzute de legislație, a persoanelor suspectate de comiterea unor infracțiuni și a persoanelor asupra cărora este aplicat arestul ca măsură de reprimare;

r) să creeze, în conformitate cu legislația, în scopul îndeplinirii eficiente a atribuțiilor ce le revin, creării și perfecționării mijloacelor și tehnicii speciale, instituții de învățământ, cluburi și societăți sportive, precum și unități care să-și desfășoare activitatea conform legislației;

s) să păstreze în arhivă materialele operative, materialele de urmărire penală și de altă natură, ce țin de activitatea lor; să creeze sisteme informative; să desfășoare activități analitico-informative.

[Art.9 modificat prin Legea nr.206-XV din 29.05.03, în vigoare 18.07.03]

Articolul 10. Drepturile și obligațiile persoanelor care acordă sprijin organelor securității statului

(1) Persoanele care acordă sprijin organelor securității statului au dreptul:

a) să încheie contract cu organele securității statului asupra condițiilor de colaborare confidențială;

b) să primească de la colaboratorii organelor securității statului explicații privitoare la atribuțiile, drepturile și obligațiile lor;

c) să utilizeze în scopuri conspirative acte de identitate cifrate;

d) să primească recompense în cazurile prevăzute de contract;

e) să fie despăgubite pentru daunele aduse sănătății sau bunurilor lor în procesul de acordare a sprijinului organelor securității statului.

(2) Persoanele care acordă sprijin organelor securității statului sînt obligate:

a) să îndeplinească misiunile date de organele securității statului;

b) să respecte clauzele contractului încheiat cu organele securității statului;

c) să nu divulge informațiile ocrotite prin lege, de care au luat cunoștință în procesul de acordare a sprijinului organelor securității statului;

d) să nu admită prezentarea premeditată de informații false sau calomnioase.

(3) Pentru prezentarea premeditată de informații false sau calomnioase persoanele care acordă sprijin organelor securității statului poartă răspundere în conformitate cu legislația.

Articolul 11. Dreptul militarilor și colaboratorilor din organele securității statului de portarmă, deținere, aplicare și folosire a armei

(1) Militarii și colaboratorii din organele securității statului au dreptul de portarmă, deținere, aplicare și folosire a armei și munițiilor.

(2) Militarii și colaboratorii din organele securității statului au dreptul să aplice arma pentru:

a) apărarea persoanelor împotriva unor atacuri ce constituie pericol pentru viața sau sănătatea lor;

b) respingerea atacurilor asupra persoanelor, a căror pază este încredințată militarilor și colaboratorilor din organele securității statului, în cazul în care viața sau sănătatea celor păziți este expusă pericolului;

c) respingerea atacurilor în grup sau armate asupra clădirilor, încăperilor, construcțiilor, mijloacelor de transport, păzite de organele securității statului, în cazurile în care se pune în pericol viața sau sănătatea persoanelor care se află în ele;

d) respingerea atacurilor asupra militarilor și colaboratorilor organelor securității statului, precum și asupra persoanelor antrenate în acțiunile de asigurare a securității statului, în cazul în care viața sau sănătatea lor este expusă pericolului;

e) reținerea persoanei care opune rezistență armată sau a persoanei surprinse în flagrant delict de crimă gravă, sau a criminalului evadat de sub arest, precum și a persoanei înarmate care refuză să se conformeze somației legale de a depune arma;

f) eliberarea ostaticilor, dacă viața sau sănătatea lor se află în pericol.

(3) Aplicarea armei înseamnă efectuarea de împușcături la țintă.

(4) Aplicarea armei trebuie să fie precedată de avertismentul privind intenția de aplicare a ei.

(5) Arma poate fi aplicată fără avertisment în caz de atac prin surprindere, de atac cu folosirea tehnicii de luptă, a mijloacelor de transport, a aparatelor de zbor, a navelor fluviale, precum și în caz de reținere a criminalului evadat de sub arest.

(6) Se interzice aplicarea armei împotriva femeilor și minorilor, persoanelor de vârstă înaintată, cu excepția cazurilor în care aceștia săvârșesc un atac în grup sau armat ori opun rezistență armată ce periclitează viața oamenilor.

(7) Militarii și colaboratorii din organele securității statului pot folosi arma pentru a da semnal de alarmă, a chema ajutor, pentru a face inofensiv un animal care periclitează viața sau sănătatea oamenilor.

(8) În toate cazurile de aplicare și folosire a armei, militarii și colaboratorii din organele securității statului sînt obligați să ia toate măsurile posibile pentru a asigura securitatea persoanelor neimplicate, pentru ca dauna cauzată sănătății, onoarei, demnității și bunurilor lor să fie cît mai mică, precum și pentru a acorda victimelor asistență medicală urgentă.

(9) Despre fiecare caz de aplicare sau de folosire a armei procurorul va fi informat în decursul a 24 de ore.

[Art.11 modificat prin Legea nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

[Art.11 modificat prin Legea nr.263-XIV din 24.12.98]

Articolul 12. Dreptul militarilor și colaboratorilor din organele securității statului de a aplica mijloace speciale și procedee de luptă

(1) Militarii și colaboratorii din organele securității statului au dreptul să aplice cătușe, bastoane de cauciuc, substanțe lacrimogene și substanțe colorante speciale, dispozitive audiovizuale cu efect psihologic, dispozitive de deschidere a încăperilor, de oprire forțată a mijloacelor de transport, alte mijloace speciale, forța fizică, inclusiv procedee de luptă, să folosească mijloace tehnice speciale și alte mijloace din dotarea organelor securității statului, precum și cîini de serviciu pentru:

a) respingerea atacurilor împotriva militarilor și colaboratorilor și altor cetățeni;

b) respingerea atacurilor împotriva persoanelor a căror pază este încredințată militarilor și colaboratorilor din organele securității statului, în cazul în care viața sau sănătatea celor păziți este expusă pericolului;

c) respingerea atacurilor asupra clădirilor, încăperilor, construcțiilor, mijloacelor de transport păzite de organele securității statului, precum și pentru degajarea acestor obiecte în cazul ocupării lor;

d) reținerea contravenienților care nu se supun militarilor și colaboratorilor din organele securității statului aflați în exercițiul funcțiunii;

e) eliberarea ostaticilor.

(2) Aplicarea mijloacelor speciale trebuie să fie precedată de avertismentul privind intenția de aplicare a lor.

(3) Mijloacele speciale se aplică fără avertisment pentru respingerea atacurilor prin surprindere și pentru eliberarea ostaticilor.

(4) Se interzice aplicarea mijloacelor speciale împotriva femeilor cu semne vizibile de sarcină, minorilor, persoanelor de vârstă înaintată și împotriva persoanelor cu semne vădite de invaliditate.

(5) Tipurile de mijloace speciale și gradul lor de aplicare se stabilesc de militarii și colaboratorii din organele securității statului, în funcție de situația creată, de caracterul contravenției și de individualitatea contravenientului.

(6) Nomenclatorul mijloacelor speciale și regulile de aplicare a acestora sînt aprobate de Guvern.

Capitolul III

SISTEMUL ORGANELOR SECURITĂȚII STATULUI ȘI ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ACESTORA

Articolul 13. Sistemul organelor securității statului

(1) Sistemul organelor securității statului se constituie din Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, care își desfășoară activitatea în conformitate cu legile respective, precum și din instituțiile de învățămînt și alte instituții și organizații nemilitarizate ale organelor securității statului.

(2) Nu se admite constituirea organelor securității statului neprevăzute de prezenta lege.

(3) Structura organizatorică a organelor securității statului este stabilită de Guvern.

(4) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, alte organe, subunități, instituții și organizații din sistemul organelor securității statului, precum și subdiviziunile Poliției de Frontieră aflată în subordinea Ministerului Afacerilor Interne sînt persoane juridice, au ștampilă cu imaginea stemei de stat și cu denumirea proprie, alte atribute necesare, conturi în bănci, inclusiv valutare.

[Art.13 modificat prin Legea nr.304 din 26.12.2012, în vigoare 05.03.2013]

[Art.13 modificat prin Legea nr.11-XV din 17.02.05, în vigoare 25.03.05]

[Art.13 modificat prin Legea nr.754-XIV din 23.12.1999]

[Art.13 modificat prin Legea nr.1456-XIII din 28.01.98]

Articolul 14. Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova

(1) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității statului.

(2) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova emite ordine, dispoziții, instrucțiuni, dă indicații privind asigurarea securității statului a căror executare este obligatorie pentru sistemul organelor securității statului.

(3) Regulamentul Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova este aprobat de Guvern.

[Art.14 modificat prin Legea nr.543-XV din 12.10.2001]

Articolul 15. Serviciul de Protecție și Pază de Stat

Serviciul de Protecție și Pază de Stat, fiind un organ specializat al puterii executive, exercită protecția și paza persoanelor care beneficiază de protecție și pază de stat, precum și paza obiectivelor aflate în pază.

[Art.15 în redacția Legii nr.543-XV din 12.10.2001]

Articolul 16. Poliția de Frontieră

Poliția de Frontieră este organul administrației publice, aflat în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care exercită atribuțiile și implementează politica statului privind managementul integrat al frontierei de stat, combaterea migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere.

[Art.16 în redacția Legii nr.304 din 26.12.2012, în vigoare 05.03.2013]

[Art.16 în redacția Legii nr.543-XV din 12.10.2001]

[Art.16 modificat prin Legea nr.754-XIV din 23.12.1999]

Articolul 16/1. Serviciul Vamal

(1) Serviciul Vamal, fiind un organ specializat al puterii executive contribuie, în limitele competenței sale, la asigurarea securității economice a statului, la combaterea terorismului internațional, a contrabandei, a traficului ilicit de droguri, armament și muniții.

(2) Regulamentul Serviciului Vamal este aprobat de Guvern.

[Art.16/1 introdus prin Legea nr.11-XV din 17.02.05, în vigoare 25.03.05]

Articolul 17. Organele serviciului militar de contrainformații

(1) Organele serviciului militar de contrainformații sînt create pentru asigurarea cu contrainformații a Forțelor Armate.

(2) Structura și funcționarea organelor serviciului militar de contrainformații se reglementează în baza regulamentului, aprobat de Guvern.

[Art.17 modificat prin Legea nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

Articolul 18. Personalul organelor securității statului

(1) Personalul organelor securității statului se constituie din militari și colaboratori care îndeplinesc serviciul militar sau special în sistemul organelor securității statului, precum și din salariați civili. În funcție de atribuțiile ce le revin, militarii și colaboratorii fac parte din personalul scriptic sau din personalul criptic.

(2) Efectivul de militari, colaboratori și salariați civili angajați în organele securității statului se stabilește și se aprobă prin legile organice care reglementează activitatea acestora.

(3) Pentru soluționarea problemelor de asigurare a securității statului, la ministere, departamente, precum și la unități, indiferent de tipul lor de proprietate, pot fi detașați, cu acordul conducătorilor acestora, în modul prevăzut de Guvern, militari și colaboratori din organele securității statului, pentru a ocupa funcții în cadrul lor, continuînd să îndeplinească serviciul militar sau special.

(4) În organele securității statului sînt angajați în serviciu cetățeni ai Republicii Moldova, în baza obligațiunii militare și benevol prin contract, în conformitate cu actele normative.

(5) Militarii și colaboratorii din organele securității statului îndeplinesc serviciul militar sau special, în condițiile legii, regulamentelor militare și altor acte normative. Militarii și colaboratorii depun jurămîntul de credință poporului Moldovei, aprobat de Parlament.

(6) Personalul organelor securității statului este supus înregistrării dactiloscopice de stat obligatorii, în conformitate cu legislația.

(7) Militarilor și colaboratorilor încadrați benevol în serviciu în organele securității statului li se calculează un an de serviciu militar sau special pentru doi ani de vechime în muncă, dar cel mult 10 ani.

(8) În cazuri excepționale conducătorii organelor securității statului este în drept să decidă asupra includerii în stagiul militar sau special a vechimii în muncă a cetățenilor Republicii Moldova încadrați în serviciu militar sau special în organele securității statului, calculîndu-se pentru un an de muncă - un an de serviciu militar.

(9) Pregătirea cadrelor pentru organele securității statului și perfecționarea acestora se efectuează în instituțiile de învățămînt din republică și din alte țări, în conformitate cu acordurile interguvernamentale.

(10) Activitatea de muncă a salariaților civili din organele securității statului este reglementată de legislația muncii și de alte acte normative.

[Art.18 modificat prin Legea nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

[Art.18 completat prin Legea nr.12-XV din 06.02.04, în vigoare 27.02.04]

[Art.18 modificat prin Legea nr.543-XV din 12.10.2001]

[Art.18 modificat prin Legea nr.754-XIV din 23.12.1999]

Articolul 19. Asigurarea financiară și tehnico-materială a organelor securității statului

(1) Asigurarea financiară a organelor securității statului se realizează de la bugetul de stat, în condițiile legii.

(2) Asigurarea tehnico-materială a organelor securității statului o efectuează Guvernul.

(3) Modul și normele de asigurare tehnico-materială a organelor securității statului sînt stabilite de Guvern, la propunerea organelor securității statului.

[Art.19 modificat prin Legea nr.543-XV din 12.10.2001]

Articolul 20. Conlucrarea organelor securității statului ale Republicii Moldova cu organele securității și serviciile speciale ale altor țări

Pentru a asigura securitatea Republicii Moldova și a îndeplini obligațiile asumate prin acorduri internaționale, organele securității statului ale Republicii Moldova stabilesc relații profesionale cu organele securității și serviciile speciale ale altor țări.

Capitolul IV

PROTECȚIA JURIDICĂ ȘI SOCIALĂ A MILITARILOR ȘI COLABORATORILOR DIN ORGANELE SECURITĂȚII STATULUI ȘI A PERSOANELOR CARE LE ACORDĂ SPRIJIN

Articolul 21. Protecția juridică a militarilor și colaboratorilor din organele securității statului

(1) Militarii și colaboratorii din organele securității statului sînt reprezentanți ai puterii executive și sînt protejați de stat. Personalitatea, onoarea și demnitatea lor sînt apărute de lege.

(2) Executarea cerințelor legale ale militarilor și colaboratorilor din organele securității statului este obligatorie. Nesupunerea față de cerințele legale ale militarilor și colaboratorilor, ultrajul, opunerea de rezistență, amenințarea, violența sau atentatul la viața, sănătatea și bunurile militarului sau colaboratorului, ale membrilor familiei lui sau ale rudelor apropiate atrag răspunderea stabilită de legislație.

(3) Militarii și colaboratorii din organele securității statului nu poartă răspundere pentru prejudiciul material și fizic cauzat contravenientului, dacă acesta nu s-a supus sau a opus rezistență în timpul reținerii.

(4) În cazul în care militarii și colaboratorii din organele securității statului primesc un ordin, o dispoziție sau o indicație care contravine legii, ei sînt obligați să acționeze conform legislației.

(5) Persoana cu funcții de răspundere care a dat ordinul, dispoziția sau indicația ce contravine legii poartă răspunderea stabilită de legislație.

(6) Militarii și colaboratorii din organele securității statului au dreptul să atace în justiție acțiunile persoanelor cu funcții de răspundere, dacă consideră că li se limitează drepturile sau li se lezează demnitatea.

[Art.21 modificat prin Legea nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

Articolul 22. Protecția socială a militarilor și colaboratorilor din organele securității statului

(1) Protecția socială a militarilor și colaboratorilor din organele securității statului și a membrilor familiilor lor este garantată de stat.

(2) Asupra militarilor și colaboratorilor din organele securității statului se extinde integral efectul Legii cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a

cetățenilor care trec pregătirea militară, al art.29-40 din Legea cu privire la poliție, precum și al art. 21-27 din Legea cu privire la trupele de carabinieri (trupele interne) ale Ministerului Afacerilor Interne.

[Art.22 modificat prin Legea nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

Articolul 23. Drepturile bănești ale militarilor și colaboratorilor

Pentru serviciul în organele securității statului militarii și colaboratorii primesc drepturi bănești care constau din soldă, corespunzătoare funcției și gradului militar sau special, precum și drepturi suplimentare: spor pentru vechime, spor pentru muncă în condiții speciale și alte sporuri, plăți și compensații stabilite prin acte normative.

[Art.23 modificat prin Legea nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

[Art.23 modificat prin Legea nr.1592-XIII din 27.02.98]

Articolul 24. Protecția juridică și socială a cetățenilor care acordă sprijin organelor securității statului

(1) Cetățenii care acordă sprijin organelor securității statului beneficiază de protecția juridică și socială a statului. Apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității și a bunurilor acestor cetățeni de atentate criminale este prevăzută de legislație. Asupra cetățenilor care acordă sprijin organelor securității statului se extind garanțiile protecției juridice stabilite pentru militarii și colaboratorii din organele securității statului. Acțiunile ilicite săvârșite împotriva cetățenilor, membrilor familiilor lor și rudelor apropiate, în legătură cu acordarea de sprijin de către aceștia organelor securității statului, atrag răspundere disciplinară, administrativă, civilă și penală, stabilită de legislație.

(2) Informațiile despre cetățenii care au acordat sau acordă sprijin organelor securității statului constituie secret de stat.

Capitolul V

CONTROLUL ASUPRA ACTIVITĂȚII ORGANELOR SECURITĂȚII STATULUI

Articolul 25. Controlul exercitat de Parlament

(1) Parlamentul exercită controlul asupra activității organelor securității statului prin audieri și cercetări parlamentare, audieri de rapoarte ale conducătorilor organelor securității statului în cadrul ședințelor publice sau închise, precum și prin participarea președintelui Comisiei Parlamentului pentru securitatea națională ori a vicepreședintelui acestei comisii la lucrările colegiului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

(2) Controlul permanent asupra activității organelor securității statului este exercitat de Parlament prin Comisia pentru securitatea națională.

(3) Organele securității statului prezintă anual rapoarte de activitate Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului.

(4) Organele securității statului răspund, în modul stabilit de legislație, la interpelările comisiilor permanente, speciale și de anchetă ale Parlamentului, precum și la cele ale deputaților în Parlament.

(5) Conducătorii organelor securității statului poartă răspundere personală pentru oportunitatea, obiectivitatea și caracterul exhaustiv al informațiilor prezentate.

(6) Deputații în Parlament care, în baza interpelărilor, primesc informații de la organele securității statului poartă răspundere, în condițiile legii, pentru divulgarea informației ce conține secret de stat.

[Art.25 modificat prin Legea nr.13-XV din 06.02.03, în vigoare 07.03.03]

[Art.25 modificat prin Legea nr.543-XV din 12.10.2001]

Articolul 26. Controlul exercitat de Președintele Republicii Moldova și de Guvern

(1) Președintele Republicii Moldova și Guvernul audiază rapoartele conducătorilor organelor securității statului privind rezultatele activității organelor, securitatea statului, respectarea drepturilor și libertăților omului și alte probleme.

(2) Președintele Republicii Moldova, de comun acord cu Guvernul, aprobă programele de activitate ale organelor securității statului, stabilește tipurile de informații prezentate de aceste organe și modul lor de prezentare.

[Art.26 modificat prin Legea nr.543-XV din 12.10.2001]

Articolul 27. Controlul judiciar

Controlul judiciar asupra respectării de către organele securității statului a drepturilor și libertăților omului este exercitat în cadrul examinării în instanțele judecătorești a cauzelor penale, a căror urmărire penală este de competența acestor organe. Un astfel de control este exercitat de asemenea și în cadrul examinării cauzelor privind infracțiunile și contravențiile comise de lucrătorii din organele securității statului, precum și a acțiunilor intentate de cetățeni pentru a ataca în justiție acțiunile organelor securității statului și ale persoanelor cu funcții de răspundere din aceste organe.

[Art.27 modificat prin Legea nr.206-XV din 29.05.03, în vigoare 18.07.03]

Articolul 28. Supravegherea exercitată de procuror

Supravegherea asupra respectării exacte a legilor de către organele securității statului este exercitată de Procurorul General și de procurorii subordonați acestuia.

Capitolul VI

RĂSPUNDEREA LUCRĂTORILOR DIN ORGANELE SECURITĂȚII STATULUI

Articolul 29. Răspunderea pentru încălcarea legii

(1) Lucrătorii din organele securității statului, precum și foștii militari și colaboratori, salariații civili din organele securității statului poartă răspundere penală, stabilită de legislație, pentru divulgarea informațiilor ce constituie secret de stat, secret comercial, precum și a altor informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv a informațiilor despre cetățenii care au acordat sau acordă sprijin în mod acoperit organelor securității statului.

(2) În cazul comiterii unor acțiuni ilegale militarii, colaboratorii și salariații civili din organele securității statului poartă răspundere disciplinară, administrativă, civilă și penală stabilită de legislație.

[Art.29 modificat prin Legea nr.66 din 07.04.2011, în vigoare 08.07.2011]

[Art.29 modificat prin Legea nr.262-XV din 15.07.04, în vigoare 06.08.04]

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 30.

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 31.

Guvernul, în termen de 3 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

VICEPREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru MOȚPAN

Chișinău, 31 octombrie 1995.

Nr.619-XIII.